

О. А. Петрик

доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри аудиту Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана, Київ, Україна, auditlena@ukr.net
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-1881-9412>

А. В. Олійник

аспірант Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана, Київ, Україна
ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0005-0457-257X>

ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ АУДИТУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ ПІДПРИЄМСТВ У ПЕРІОД ВІДНОВЛЕННЯ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Анотація. *Вступ.* Воєнні дії в Україні спричинили масштабні руйнування інфраструктури та основних засобів підприємств, що зумовило необхідність перегляду традиційних підходів до аудиту. За економічної нестабільності та правової невизначеності аудит основних засобів набуває особливої ваги для забезпечення достовірності фінансової звітності й підтримки процесів відновлення.

Проблематика. Визначення особливостей аудиту основних засобів у період післявоєнного відновлення економіки України, з урахуванням пошкодження, знецінення та правових змін у статусі активів.

Мета – оцінка теоретичних та практичних аспектів аудиту основних засобів підприємств в умовах економічного відновлення України після війни, обґрунтування необхідності адаптації методів оцінки та обліку активів до нових економіко-правових реалій.

Методи. Використано нормативно-правові джерела України, міжнародні стандарти, методи порівняльного аналізу традиційних і адаптованих підходів до аудиту, а також можливості застосування новітніх технологій для моніторингу активів. Застосовано міждисциплінарний підхід в аудиті із залученням інженерів, оцінювачів і юристів для його проведення.

Результати. Визначено, що традиційні методи оцінки активів в умовах війни є неефективними. Обґрунтовано доцільність застосування переоцінки за справедливою вартістю, методів знецінення, коригування амортизації та списання активів. Продемонстровано важливість правового аналізу статусу активів і впровадження цифрових інструментів для інвентаризації та документування втрат. Запропоновано нові підходи до аудиту за обмеженого доступу до активів. Проаналізовано основні тенденції аудиту основних засобів на основі звітів незалежного аудитора до звітності Групи “Кернел” протягом останніх років.

Висновки. Аудит основних засобів у післявоєнний період потребує комплексної адаптації методів і процедур. Необхідне впровадження нових стандартів, цифрових технологій та спеціалізованих знань аудиторів для забезпечення достовірності звітності й ефективного економічного відновлення підприємств. На основі практичного аналізу звітів незалежного аудитора було виявлено поточні тенденції аудиту основних засобів.

Ключові слова: аудит основних засобів, економічне відновлення, війна, справедлива вартість, знецінення активів, новітні технології, правовий статус активів, фінансова звітність.

Літ. 14.

Olena Petryk

Dr. Sc. (Economics), Professor, Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman, Kyiv, Ukraine, auditlena@ukr.net
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-1881-9412>

Artem Oliinyk

Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman, Kyiv, Ukraine
ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0005-0457-257X>

THEORETICAL AND PRACTICAL ASPECTS OF AUDITING FIXED ASSETS OF ENTERPRISES DURING THE ECONOMIC RECOVERY OF UKRAINE

Abstract. *Introduction.* The war in Ukraine has caused extensive destruction of infrastructure and fixed assets of enterprises, necessitating a revision of traditional audit approaches. In the context of economic instability and legal uncertainty, the audit of fixed assets becomes particularly important for ensuring the reliability of financial reporting and supporting recovery processes.

Problem Statement. The study identifies the specific features of auditing fixed assets during the post-war economic recovery of Ukraine, taking into account asset damage, impairment, and legal changes in asset status.

The *purpose* is to explore the theoretical and practical aspects of auditing enterprise fixed assets in the context of post-war recovery and to justify the need for adapting asset valuation and accounting methods to new economic and legal realities.

Methods. The study utilizes regulatory sources in Ukraine, international standards (IAS 36), comparative analysis of traditional and adapted audit approaches, and the potential use of modern technologies (drones, satellite imagery, GIS) for asset monitoring. An interdisciplinary audit approach is applied, involving engineers, appraisers, and legal experts.

Results. It is established that traditional asset valuation methods are ineffective under wartime conditions. The study substantiates the appropriateness of using fair value revaluation, impairment methods, depreciation adjustments, and asset write-offs. It highlights the importance of legal analysis of asset status and the implementation of digital tools for inventory and loss documentation. New audit approaches are proposed for situations with limited access to assets. The main trends in the audit of fixed assets have been analyzed based on the Independent Auditor's Reports to the financial statements of the Kernel Group over recent years.

Conclusions. Auditing fixed assets in the post-war period requires comprehensive adaptation of methods and procedures. The implementation of new standards, digital technologies, and specialized auditor expertise is essential to ensure reliable reporting and effective economic recovery of enterprises. Based on a practical analysis of Independent Auditor's Reports, current trends in the audit of fixed assets have been identified.

Keywords: audit of fixed assets, economic recovery, war, fair value, asset impairment, advanced technologies, legal status of assets, financial reporting.

JEL classification: M42.

Вступ. Аудит основних засобів є важливою складовою аудиторських перевірок, необхідною для забезпечення надійності фінансової звітності компаній. Війна, яка спричинила значні руйнування інфраструктури і підприємств, змусила переглядати методи оцінки та обліку основних засобів. Ці активи можуть бути пошкодженими, знищеними або тимчасово недоступними, що ускладнює аудит і вимагає адаптації його підходів. Сучасні стандарти аудиту не передбачають таких екстремальних умов. Війна впливає не

лише на фізичний стан активів, а й на макроекономічні зміни, що потребує нових методів оцінки з урахуванням інфляції, девальвації та труднощів доступу до інформації.

Аудитори повинні оцінювати не тільки фізичний стан активів, а і їхню вартість у нових економічних реаліях, використовуючи адаптовані методи переоцінки, обліку знецінення та амортизації.

Аналіз досліджень і постановка проблеми. Проблематика аудиту основних засобів у воєнний час і в контексті економічного відновлення мало опрацьована. У наявних публікаціях досліджується аудит за звичайних умов, однак специфіка воєнних обставин потребує окремого вивчення. Наукові праці таких авторів, як М. В. Войтенко, А. С. Гловюк, Л. В. Гуцаленко, І. В. Ковальчук, І. О. Мариніч, Л. О. Матвійчук, Н. Й. Радіонова [1–4] визначають загальні підходи аудиту, не враховуючи специфічних вимог щодо оцінки пошкоджених активів у воєнний час.

Науковий внесок нашого дослідження полягає в адаптації аудиторських методів до специфічних умов економічного відновлення та розробленні нових підходів до оцінки основних засобів, коли підприємства зазнають масових пошкоджень і знищення активів.

Мета – оцінка теоретичних та практичних аспектів аудиту основних засобів підприємств в умовах економічного відновлення України після війни, обґрунтування необхідності адаптації методів оцінки та обліку активів до нових економіко-правових реалій. Завданнями: оцінка саме впливу воєнних дій на процеси обліку; визначення особливостей аудиту за пошкодження активів; розроблення нових методів ефективного аудиту під час війни та післявоєнного відновлення. Дослідження було проведено на основі аналізу фінансової звітності Групи “Кернел” (далі – Група або “Кернел”) за 2021–2024 рр. та звітів незалежного аудитора до цієї звітності.

Методи дослідження. Опрацьовано низку нормативно-правових актів України, що стосуються визначення шкоди і збитків, завданих Україні внаслідок збройної агресії російської федерації, офіційні матеріали Фонду державного майна України та інші джерела. Застосовано методи аналізу положень міжнародних стандартів (зокрема МСБО 36), що регулюють знецінення активів. Проведено порівняльний аналіз традиційних і адаптованих методів аудиту в умовах війни. Особливу увагу приділено впровадженню новітніх технологій аудиту (дрони, супутникові знімки, GIS) для моніторингу активів, а також міждисциплінарному підходу до виконання специфічних процедур аудиту із залученням інженерів, оцінювачів і юристів для комплексної оцінки стану активів і правового статусу.

Результати дослідження. Війна істотно впливає на економічні процеси, включно з обліком і оцінкою основних засобів. Пошкодження активів істотно ускладнює традиційні методи обліку, що базуються на стабільній економіці. Під час воєнного стану та післявоєнного відновлення облік потребує адаптації до нових економічних і правових умов.

Унаслідок війни відбуваються значні втрати основних засобів як через фізичне знищення, так і внаслідок пошкодження. Традиційні підходи, базовані на первісній вартості та амортизації, не відображають реальної вартості у теперішніх реаліях. Основне завдання аудиторів полягає в застосуванні методів переоцінки, що дають змогу з'ясувати справедливую вартість активів з урахуванням впливу війни. Для значно пошкоджених активів амортизація має коригуватися. Аудитори повинні застосовувати методи справедливої вартості, що враховують втрату цінності активів у бойових умовах.

Одним із головних аспектів для аудиторів після війни є знецінення активів. За нестабільності засоби зазнають змін у вартості через зниження попиту, технологічні зміни чи порушення ланцюгів постачання. Важливо використовувати методи, які коригують оцінки активів, враховуючи економічні зміни й стан активів. Принципи обліку за МСБО 36 [5] передбачають регулярний перегляд їхньої вартості.

Війна може змінити фізичні характеристики основних засобів, що вплине на їх амортизацію. Амортизація може бути визначена недостовірно, якщо активи пошкоджені, але все ще використовуються. Також трапляються випадки, коли пошкоджені активи неможливо відновити, що потребує списання або коригування строку їх використання. Аудитори повинні оцінити, чи активи втратили економічну цінність і потребують переоцінки.

Під час війни та післявоєнного відновлення може змінюватися облік капітальних витрат на відновлення засобів. Інвестиції, заплановані до війни, можуть бути змінені чи відкладені через економічну невизначеність. Це вимагає коригування обліку витрат для відображення нових видів операцій. Аудитори повинні бути готові перевіряти специфічні витрати та втрати і правомірність їх віднесення до звітного періоду.

Війна впливає на юридичний статус активів під час окупації, націоналізації чи втрати контролю. Необхідна перевірка правового статусу основних засобів, їх реєстрації у відповідних органах і юридичних змін в оцінці активів. Юридичний статус може швидко змінюватися, вимагаючи від аудиторів постійного контролю за правами власності.

Через викладене важливо впроваджувати нові технології для оцінки активів. Дрони, супутники та системи геоінформаційного моніторингу потрібні для підтвердження наявності й стану активів. Такі підходи допомагають аудиторам точно оцінювати активи і своєчасно коригувати їх облік.

Пошкодження активів унаслідок воєнних дій є зоною ризику для аудиторів під час відновлення економіки. Аудитори повинні застосовувати нові методики, що враховують специфічні умови і необхідність відновлення об'єктів.

Розглянемо особливості аудиту у випадку пошкодження активів.

Перше завдання аудиту в такому випадку – ідентифікація активів, що зазнали впливу бойових дій. Аудитори використовують метод інвентаризації, що передбачає не лише фізичну перевірку, а й документальне підтвердження втрат. Слід керуватись такими джерелами для визначення переліку необхідних документів:

- Порядок визначення шкоди та збитків, завданих Україні внаслідок збройної агресії Російської Федерації, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 20.03.2022 № 326 [6];
- Методика визначення шкоди та обсягу збитків, завданих підприємствам, установам та організаціям усіх форм власності внаслідок знищення та пошкодження їх майна у зв'язку із збройною агресією Російської Федерації, а також упущеної вигоди від неможливості чи перешкод у провадженні господарської діяльності, затверджена наказом Міністерства економіки України та Фонду державного майна України від 18.10.2022 № 3904/1223 [7];
- офіційний вебсайт Фонду державного майна України [8], де наведено орієнтовний перелік документів, що можуть використовуватись під час оцінки збитків та документів, які підтверджують те, що втрата, руйнування або знищення майна відбулись унаслідок збройної агресії.

Коли активи пошкоджено, традиційні методи оцінки не відображають їхнього реального стану. Основним завданням аудитора стає підтвердження переоцінки активів із використанням методів справедливої вартості, що дає змогу відобразити дійсну ситуацію з урахуванням зниження вартості. Під час переоцінки враховуються: ступінь пошкодження чи знищення активу; вартість відновлення або ремонту; вплив бойових дій на функціонал активу; зміни в строках використання або остаточна втрата.

Оцінка знецінення активів важлива на основі міжнародних стандартів, таких як МСБО 36, що передбачає коригування вартості до рівня відновлення. В умовах війни це може означати істотне зниження вартості через пошкодження чи знищення.

Пошкоджені активи підлягають списанню з балансу, що вимагає ретельного аналізу документів. Оскільки багато підприємств втрачають активи, списання здійснюється на підставі документів, що підтверджують втрати. Важливо, чи відображають підприємства такі втрати у звітності. Пошкодження або втрата активів може мати правові наслідки через націоналізацію чи втрату власності. Аудитори враховують юридичні аспекти, що впливають на статус активів, включно з: підтвердженням прав власності; визначенням правових наслідків після втрат; урахуванням змін у законодавстві, що впливають на облік.

Аудит під час війни є суттєвим чинником гарантії достовірності фінансової звітності. Пошкодження активів зумовлює коригування їхньої вартості та суми амортизації, впливаючи на загальну прибутковість і ліквідність суб'єкта господарювання. Аудитори перевіряють коректність відображення таких змін у звітності та обліку. Аудит пошкоджених активів часто вимагає залучення додаткових фахівців, таких як інженери, оцінювачі та юристи. Співпраця з цими фахівцями надає аудиторам точну інформацію про стан активів і вплив війни на їхню вартість. Це дає змогу визначити об'єктивну картину й підтвердити достовірність звітності.

З огляду на виклики, які виникають під час і після конфліктів, проведення аудиту основних засобів потребує адаптації методів та процедур. Розроблення нових підходів необхідне для забезпечення точності звітності й підтримки відновлення.

Пошкодження або недоступність активів через воєнні дії вимагають нових методів оцінки. Метод справедливої вартості має бути основним підходом при оцінці пошкоджених чи знищених активів. Це потребує застосування додаткових інструментів, таких як: експертні оцінки вартості активу після пошкодження; супутникові знімки та дрони для візуалізації активів; застосування методів знецінення за МСБО 36 для переоцінки активів з урахуванням зниження корисності.

Фізична перевірка активів під час війни нерідко неможлива, особливо в зонах активних дій. Необхідно впроваджувати нові технології для моніторингу й перевірки. Для активів у зонах бойових дій супутники й дрони допомагають отримати інформацію про пошкодження, без фізичної присутності аудитора. Використання GIS дає змогу оцінювати стан активів на територіях, що зазнали руйнувань.

Інвентаризація є важливим елементом аудиту, але в умовах війни потребує змін. Традиційні методи можуть бути неприйнятними, коли активи знаходяться в зонах бойових дій. Пропонуємо гнучке інвентаризаційне рішення:

- Цифрові інструменти для реєстрації активів, що дають можливість фіксувати їхній статус і місцезнаходження.
- Інвентаризація через третіх осіб – залучення місцевих органів або експертів для підтвердження активів.
- Мобільні додатки для віддаленого моніторингу збору даних.

У зв'язку з пошкодженням активів під час війни процедура їх списання повинна вдосконалюватися. Традиційні методи списання не завжди враховують брак доступу до активів для перевірки. Списання активів має охоплювати: визначення обґрунтованості на основі актів пошкодження чи знищення й оцінки відновлення; залучення експертів для з'ясування можливості відновлення, які дозволяють оцінити доцільність відновлення активу. Документування пошкоджених активів є ключовим питанням у контексті обґрунтованості висновку аудитора. В умовах війни паперові документи можуть бути недоступними, тому впроваджуються нові методи їх формування: цифровізація – переведення в цифровий формат для збереження даних; блокчейн-технології для безпечного збереження й відстеження змін.

Ефективний аудит у воєнних умовах можливий лише за наявності відповідних знань і навичок аудиторів. Варто розробити спеціальні навчальні програми, що охоплюють методики оцінки активів у разі пошкодження, технології для аудиту під час війни, правові аспекти аудиту у випадку зміни прав власності.

Розглянемо практичні аспекти аудиту основних засобів, динаміку зміни підходів та сформуємо актуальну методику аудиту основних засобів на ос-

нові звітності Групи “Кернел” за останні роки [9] та відповідних звітів незалежних аудиторів щодо цих звітностей. До 2022 р. незалежним аудитором Групи був Deloitte Audit, Cabinet de révision agréé (Deloitte), а далі – PricewaterhouseCoopers, Société coopérative (PwC). Зміна незалежного аудитора також дасть змогу проаналізувати відмінності у підходах до аудиту основних засобів двох компаній “Великої четвірки”.

Аналіз розпочнемо зі звітності, оприлюдненої у перший воєнний рік. Оскільки Група встановила для себе фінансовий рік з 1 липня по 30 червня, то першою є звітність Групи “Кернел” станом на 30 червня 2022 р. та за рік що закінчився в цю дату [10]. У ній зазначено: “Група визнала повне знецінення активів, розташованих на тимчасово непідконтрольних територіях, на суму 50,300 тис. дол. США” [10, с. 129]; “Унаслідок повномасштабного військового вторгнення Росії в Україну Група зазнала операційних і логістичних труднощів, зокрема тимчасового призупинення експорту через українські порти, що призвело до відсутності активних закупівель, переробки та експорту зерна й соняшникової олії. Помітні зміни в операційному середовищі стали тригерними подіями та індикаторами для проведення тестування на знецінення гудвілу та інших активів. У результаті тестування Група визнала збитки від знецінення гудвілу, основних засобів і нематеріальних активів на суму 47,677 тис., 51,165 тис. та 27,107 тис. дол. США відповідно, що належать до одиниць, які генерують грошові потоки (ОГТП), у сегментах переробки олійних культур і сільського господарства. Крім того, Група визнала знецінення активів, класифікованих як утримувані для продажу, на суму 92,920 тис. дол. США” [10, с. 136–137].

Із зазначеного вище бачимо такі прояви впливу війни на основні засоби Групи: певні основні засоби опинились на тимчасово непідконтрольних територіях; війна спричинила низку змін в операційному середовищі, що зумовило необхідність проведення тестування на знецінення гудвілу та інших активів. У відповідь на ці обставини та вплив на основні засоби Групи, аудитори визначили ключові питання аудиту [10, с. 85–87], що стосуються основних засобів: оцінка справедливої вартості класів власності, заводів і обладнання в межах сегмента переробки олійних культур, здійснена за моделлю переоцінки; знецінення майна, заводів і обладнання, виявлене за вартісною моделлю, і активів права користування; знецінення гудвілу.

Для того щоб визначити, які ключові питання аудиту виникли внаслідок війни, повернемося до звітів Групи довоєнних років. У них “Знецінення гудвілу” теж було включено до Ключових питань аудиту, з чого можна дійти висновку, що це питання виокремлювалось аудитором насамперед через вимогу МСБО 36: “Незалежно від наявності ознак того, що корисність активу може зменшитися, суб'єктові господарювання також слід щорічно перевіряти зменшення корисності гудвілу, придбаного в результаті об'єднання Бізнесу” [5].

Стосовно ключового питання аудиту “Оцінка справедливої вартості класів власності, заводів і обладнання в межах сегмента переробки олійних

культур, здійснена за моделлю переоцінки”, то зі звітності Групи бачимо, що попередню переоцінку основних засобів було проведено станом на 30 червня 2019 р. [11, с. 93], проте у своєму Звіті незалежного аудитора за 2019 р. аудитор Deloitte [11, с. 68–71] не вніс це питання до Ключових питань аудиту. Тож визначення його в складі останніх є радше передбаченим внутрішніми методологіями аудиторських компаній, аніж таким, що було спричинено війною.

З проведеного аналізу, можна дійти висновку, що лише включення питання “Знецінення майна, заводів і обладнання, здійснене за вартісною моделлю, і активів права користування” до звіту незалежного аудитора було спричинено впливом війни на діяльність групи. Опосередкований вплив війна справляє також на включення питання “Оцінка справедливої вартості класів власності, заводів і обладнання в межах сегмента переробки олійних культур, здійснена за моделлю переоцінки”, оскільки спричиняє істотні зміни в операційному середовищі, що позначається на справедливій вартості активів і зумовлює необхідність здійснення переоцінки.

Стосовно специфічних аудиторських процедур, то варто виокремити “Оцінку обґрунтованості різних сценаріїв грошових потоків, розроблених керівництвом, і ймовірність кожного сценарію”. Оскільки “щоб врахувати зростаючий ризик і невизначеність у грошових потоках, керівництво використовувало сценарії дисконтованих грошових потоків, що засновані на ймовірності, які, на їхню думку, краще оцінюють відшкодувальну суму активу або одиниці генерування грошових коштів, ніж один передбачений результат” [10, с. 114]. Група взяла до уваги три ймовірно означені сценарії, що відрізнялись очікуваною датою відновлення безперебійного та повного функціонування портів Чорного моря України. Ці сценарії впливають на основні припущення, застосовані в розрахунку вартості у використанні, такі як ціни на товари, транспортні витрати та оборотний капітал. Ймовірність сценаріїв було розраховано на основі триточкової техніки оцінювання: “Залежно від року, коли порти почнуть працювати на повну потужність, комбінація логістичних маршрутів значно змінюється, що впливає на транспортні витрати на одиницю продукції та відстань до точки продажу. Зміна транспортних витрат безпосередньо впливає на ціни продажу товарів у кожному сценарії. Співвідношення оборотного капіталу змінюється в залежності від сценарію, оскільки це пов’язано з обсягом продаж і відповідним балансом запасів на кінець кожного року” [10, с. 115]. При розрахунку ставки дисконтування Група врахувала ризики, пов’язані з повномасштабним вторгненням росії, у сценарії грошових потоків, тому такі компоненти ставки, як ризик країни та ризик боргу, взято на довоєнному рівні. Як бачимо, підхід, використаний Групою, вимагав від аудитора впровадження в програму аудиторської перевірки відповідних процедур, що дали б змогу отримати належний рівень аудиторських доказів та впевненості.

Аналіз Звіту незалежного аудитора за 2023 р. [12, с. 89–95] демонструє, що Ключові питання аудиту зазнали певних змін. “Оцінка справедливої вартості класів власності, заводів і обладнання в межах сегмента переробки

олійних культур, здійснена за моделлю переоцінки” більше не була ключовим питанням, оскільки, як вказано у звітності, Група провела аналіз факторів і виявила, що балансова вартість основних засобів суттєво не відрізняється від тієї, що була б визначена із застосуванням справедливої вартості на кінець звітного періоду [12, с. 119]. Щодо інших ключових питань, то вони теж певною мірою змінилися, а саме стали більш чітко окресленими і включали тільки ті одиниці, що генерують грошові потоки (далі – ОГГП), до яких ці ключові питання є застосовними. Можна зробити висновок, що аудитор провів оцінку ризиків за всіма ОГГП Групи і визначив для себе ті, де ризик є високим, – ОГГП у сегментах переробки олійних культур і сільського господарства.

У Звіті незалежного аудитора за 2024 р. [13, с. 83–90] Ключові питання аудиту сфокусовані лише на ОГГП у сегменті переробки олійних культур і були виключені аудиторські процедури, що пов’язані з сценаріями, оскільки Група повернулась до традиційного підходу з одним сценарієм. Це пояснюється тим, що з жовтня 2023 р. поступово почала відновлюватись робота портів Чорного моря України [14] і, відповідно, зникла невизначеність, закладена в сценарії грошових потоків у попередні роки.

З огляду на тенденції останніх років, що простежуються у Звітах незалежного аудитора, можна зробити припущення про те, що у звіті за 2025 р. аудитор залишить аналогічні минулорічним ризики, оскільки значну суму знецінення було виявлено в результаті проведення тестування основних засобів на знецінення. Також, з урахуванням, що останню переоцінку основних засобів було проведено станом на 30 червня 2022 р., то можливе і внесення цього питання до Ключових питань аудиту, за умови, що таку оцінку буде проведено.

Висновки. За результатами практичного аналізу звітів незалежного аудитора до звітності Групи “Кернел” за останні роки було виявлено та встановлено певні тенденції в аудиті основних засобів. Аудит основних засобів у воєнний час вимагає значної адаптації традиційних підходів через пошкодження чи недоступність активів. Необхідне застосування нових методів оцінки що стосуються переоцінки за справедливою вартістю й знецінення, а також коригування амортизації. Важливо використовувати новітні технології для моніторингу активів, а також забезпечити документування втрат і експертну оцінку вартості відновлення.

Правова оцінка після війни теж вагома, оскільки зміни в правовому статусі активів впливають на облік. Для ефективного аудиту потрібно розробити нові стандарти й методики, а також забезпечити наявність необхідних спеціальних компетентностей аудиторів, що сприятиме швидкому відновленню економіки та залученню інвестицій.

Список використаних джерел

1. Гуцаленко Л. В., Гловюк А. С., Ковальчук І. В. Організація обліку та аудиту основних засобів. *Економіка і суспільство*. 2017. № 8. С. 741–747. URL: https://economyandsociety.in.ua/journals/8_ukr/123.pdf.

2. Матвійчук Л. Аудит основних засобів в аграрному секторі: специфіка, завдання та перспективи. *Інститут бухгалтерського обліку, контроль та аналіз в умовах глобалізації*. 2020. Вип. 1. С. 38–48. URL: <https://doi.org/10.35774/ibo2020.01.038>.

3. Петрик О. А., Мариніч І. О. Особливості оцінки та обліку вартості основних засобів. *Економіка. Фінанси. Право*. 2015. № 4 (1). С. 54–57. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecfipr_2015_4\(1\)_15](http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecfipr_2015_4(1)_15).

4. Радіонова Н. Й., Войтенко М. В. Методичні засади проведення аудиту основних засобів. *Інтернаука*. 2021. № 15 (115). С. 37–41. URL: <https://www.inter-nauka.com/ua/issues/2021/15/7615>.

5. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 36 “Зменшення корисності активів”. URL: [https://mof.gov.ua/storage/files/Hide/%D0%9C%D0%A1%D0%91%D0%9E%2036_ukr_2022\(1\).pdf](https://mof.gov.ua/storage/files/Hide/%D0%9C%D0%A1%D0%91%D0%9E%2036_ukr_2022(1).pdf).

6. Про затвердження Порядку визначення шкоди та збитків, завданих Україні внаслідок збройної агресії Російської Федерації : постанова Кабінету Міністрів України від 20.03.2022 № 326. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/326-2022-p#Text>.

7. Про затвердження Методики визначення шкоди та обсягу збитків, завданих підприємствам, установам та організаціям усіх форм власності внаслідок знищення та пошкодження їх майна у зв'язку із збройною агресією Російської Федерації, а також упущеної вигоди від неможливості чи перешкод у провадженні господарської діяльності : наказ Міністерства економіки України, Фонду державного майна України від 18.10.2022 № 3904/1223. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1522-22#Text>.

8. До уваги оцінювачів, суб'єктів оціночної діяльності та замовників оцінки майна / Фонд державного майна України. URL: <https://www.spfu.gov.ua/ua/documents/press-list/spf-estimate-announcements/17176.html>.

9. Financial Reports and performance data / Kernel. URL: <https://www.kernel.ua/investor-relations/financial-reports/>.

10. Annual Report For the year ended 30 June 2022 / Kernel Holding S.A. URL: https://www.kernel.ua/wp-content/uploads/2022/11/FY2022_Kernel_Annual_Report.pdf.

11. Annual Report For the year ended 30 June 2019 / Kernel Holding S.A. URL: https://www.kernel.ua/wp-content/uploads/2019/10/Kernel_FY2019_Annual_Report_.pdf.

12. Annual Report For the year ended 30 June 2023 / Kernel Holding S.A. URL: https://www.kernel.ua/wp-content/uploads/2023/10/FY2023_Kernel_Annual_Report.pdf.

13. Annual Report For the year ended 30 June 2024 / Kernel Holding S.A. URL: https://www.kernel.ua/wp-content/uploads/2024/10/FY2024_Kernel_Annual_Report_.pdf.

14. Ukraine War Economy Tracker / Centre for Economic Strategy. URL: <https://ces.org.ua/en/tracker-economy-during-the-war/>.

References

1. Hutsalenko, L. V., Glovyuk, A. S., & Kovalchuk, I. V. Organization of accounting and audit of fixed assets annotation. *Economy and Society* 8, 741–747. Retrieved from https://economyandsociety.in.ua/journals/8_ukr/123.pdf [in Ukrainian].

2. Matviychuk, L. (2020). Audit of fixed assets of the agricultural sector: features, tasks and perspective. *The Institute of Accounting, Control and Analysis in the Globalization Circumstances*, 1, 38–48. DOI: 10.35774/ibo2020.01.038 [in Ukrainian].

3. Petryk, O. A., & Marynych, I. O. (2015). Features of the fixed assets value estimation and accounting. *Economics. Finances. Law*, 4 (1), 54–57. Retrieved from [http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecfipr_2015_4\(1\)_15](http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecfipr_2015_4(1)_15) [in Ukrainian].

4. Radionova, N. I., & Voitenko, M. V. (2021). Methodological basis for conducting fixed assets audit. *Internauka*, 15 (115), 37–41. Retrieved from <https://www.inter-nauka.com/ua/issues/2021/15/7615> [in Ukrainian].

5. IFRS Foundation's. (2001). *IAS 36 Impairment of Assets*. Retrieved from [https://mof.gov.ua/storage/files/Hide/%D0%9C%D0%A1%D0%91%D0%9E%2036_ukr_2022\(1\).pdf](https://mof.gov.ua/storage/files/Hide/%D0%9C%D0%A1%D0%91%D0%9E%2036_ukr_2022(1).pdf) [in Ukrainian].
6. Cabinet of Ministers of Ukraine. (2022). *On approval of the Procedure for determining damage and losses caused to Ukraine as a result of the armed aggression of the Russian Federation* (Decree No. 326, March 20). Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/326-2022-п#Text> [in Ukrainian].
7. Ministry of Economy of Ukraine, & State Property Fund of Ukraine. (2022). *On approval of the Methodology for determining the damage and extent of losses caused to enterprises, institutions and organizations of all forms of ownership as a result of the destruction and damage to their property in connection with the armed aggression of the Russian Federation, as well as lost profits from the impossibility or obstacles in conducting economic activities* (Order No. 3904/1223, October 18). Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1522-22#Text> [in Ukrainian].
8. State Property Fund of Ukraine. (n. d.). *For the attention of appraisers, entities of appraisal activities and clients of property appraisals*. Retrieved from <https://www.spfu.gov.ua/ua/documents/press-list/spf-estimate-announcements/17176.html> [in Ukrainian].
9. Kernel. (2025). *Financial Reports and performance data*. Retrieved from <https://www.kernel.ua/investor-relations/financial-reports/>.
10. Kernel Holding S.A. (2022). *Annual Report For the year ended 30 June 2022*. Retrieved from https://www.kernel.ua/wp-content/uploads/2022/11/FY2022_Kernel_Annual_Report.pdf.
11. Kernel Holding S.A. (2019). *Annual Report For the year ended 30 June 2019*. Retrieved from https://www.kernel.ua/wp-content/uploads/2019/10/Kernel_FY2019_Annual_Report_.pdf.
12. Kernel Holding S.A. (2023). *Annual Report For the year ended 30 June 2023*. Retrieved from https://www.kernel.ua/wp-content/uploads/2023/10/FY2023_Kernel_Annual_Report.pdf.
13. Kernel Holding S.A. (2024). *Annual Report For the year ended 30 June 2024*. Retrieved from https://www.kernel.ua/wp-content/uploads/2024/10/FY2024_Kernel_Annual_Report_.pdf.
14. Centre for Economic Strategy. (n. d.). *Ukraine War Economy Tracker*. Retrieved from <https://ces.org.ua/en/tracker-economy-during-the-war/>.